

JOSEP OLIVER, PRESIDENT DELS EMPRESARIS DE BALEARS

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: JOAN CELIÀ

"És necessària la contractació àgil"

Josep Oliver (Palma, 1934) és el president de la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears (CAEB), la gran patronal que reivindica un estatut fiscal i la consideració de comunitat històrica per a les Balears.

Té 62 anys, una dona i quatre fills. És de tracte agradable i bon conversador. No opina dels polítics, per deferència al càrrec que ocupa. Té conviccions fermes, però sempre les expressa amb elegància i educació. Explica el seu amor a la flexibilitat laboral amb una profunda veu i un posat d'avi entrançable que farien dubtar fins i tot el mateix Angueta, del qual, per cert, admira la capacitat oratòria. El seu món és el negoci, en el qual s'hi va iniciar ara fa uns 40 anys, més o menys l'època en què Mallorca va obrir els ulls al manà del turisme. Per això el coneix prou bé, aquest món. És president d'una empresa hotelera que té 1.600 places turístiques. Començà en el món de les agències de viatges. Sempre el turisme.

—Com a màxim responsable de la CAEB i alhora com a empresari turístic, què li sembla quan diuen que els empresaris illencs han pensat exclusivament en el benefici immediat que ha aportat el turisme, per sobre de qualsevol altra consideració?

—Jo diria que, lamentablement, aquí no s'han fet, en general, grans acumulacions de capital amb el turisme. Durant molts anys els empresaris han invertit el que han guanyat i el que pensaven guanyar. Prova d'això és que quan hi ha una crisi es fa molt difícil aguantar. L'apreciació és totalment injusta. Una altra cosa és que l'empresariat, en el passat, no hagi encertat a l'hora de fer una correcta projecció... bé, això es podria considerar des de molts punts de vista. Però sempre que s'analitza el fenomen turístic i el desenvolupament

illenc hem de tenir molt present que aquí fa només quaranta anys no hi havia més que penúries econòmiques, i que tot ho ha fet la iniciativa privada.

—Rebutja, per tant, aquesta acusació.

—Repetesc que hem de jutjar amb perspectiva. Ara ens costa molt pensar que fa quaranta anys aquesta era una terra d'emigració cap Europa o cap Amèrica. Aquí

hi havia molta necessitat i no gaires possibilitats. Quan ens apareix el turisme, els pocs empresaris que hi havia —i els que es feren— hagueren de fer un gran esforç. Tots sols i partint d'una situació d'economia de supervivència. Aquí no hi havia res planificat. Tot es va fer a partir de molta imaginació i, sobretot, de moltíssima feina i esforç. Els illencs foren, i són, uns empresaris molt emprenedors.

—No especulatiu, com se'ls acusa?

—No crec que la majoria respongui al tòpic de l'empresari que inverteix i es queda esperant tranquil·lament els beneficis. Prova d'això és la gran implicació de moltes famílies en el negoci, tant en empreses més o menys petites com en grans empreses on hi ha famílies que ocupen càrrecs directius. Aquesta implicació tan directa, a través de la inversió de molts sacrificis, feina i esforços, no respon a la idea que vostè apuntava. De fet, aquesta implicació potser explica el gran èxit obtingut.

—Balears, terra d'empresaris que per enriquir-se exploten l'immigrant. Un altre tòpic?

—A vegades he sentit el comentari que nosaltres érem exportadors d'atur cap altres comunitats perquè

"Atesa la internacionalització de l'economia i, sobretot, dins la Unió Europea, no crec que l'Arc Mediterrani tenguí gaire importància econòmica. Ara, els esforços sempre són interessants."

venien a treballar aquí i després se n'anaven, aturats, cap el seu lloc d'origen. Això és injust. La nostra comunitat, a més d'absorbir les xifres d'atur, dona ara mateix ocupació a molta gent que ve de fora. Lamentablement no podem donar-ne a tanta com seria necessari, però és perquè tenim una economia molt estacional i no hi ha feina per tothom durant tot l'any. En qualsevol cas vull dir que la comunitat balear s'ha vist molt enriquida per l'aportació de totes aquestes persones que han vingut de fora i que, en bona part, s'han integrat en la nostra comunitat. Aquesta simbiosi que s'ha produït pens que és bona. Durant molts anys les circumstàncies foren bones i donàrem molta feina a molta gent. Afortunadament bona part d'aquesta gent no solament va creure que aquí podria obtenir una feina, sinó que a més s'hi quedaren a viure.

—*Parlem de l'atur. Diu la llegenda franquista que fins a mitjan dècada dels setanta era norma la plena ocupació.*

—En aquesta qüestió cal anar amb molt de compte. Això de dir que la plena ocupació fos norma no és cert. El que passava és que no hi havia estadístiques d'atur o, si n'hi havia, no es feien públiques. És molt diferent. Per què no es feien o no es publicaven? Home, perquè senzillament no hi havia subsidi d'atur i aleshores no tenien gaire raó de ser. Però no hi havia plena ocupació, ni de bon tros. Si n'hi haguess hagut no s'hauria produït la massiva emigració cap Europa o cap a zones com Balears.

—*Això de l'atur es ven com si fos inevitable, una circumstància més de l'activitat econòmica.*

—Dissortadament és un fenomen general arreu del món. Unes èpoques té índexs més baixos, altres més alts... però, en major o menor mesura, sempre és present.

—*Maastricht no ens ho solucionarà tot?*

—Que ningú no esperi miracles.

—*Ens demanen molts sacrificis.*

—No estic segur que les mesures que cal prendre siguin ben explicades als ciutadans.

—*Fora de la Unió Europea no hi ha futur?*

—Seria excessiu pensar que o Unió Europea o l'infern. Hi haurà molts països que funcionaran fora de la Unió. Ara, jo crec que hi ha més futur a dins que a fora. Si es pot, val la pena fer l'esforç per estar-hi. I crec que Espanya té condicions per ser un dels països capdavanters.

—*Fins i tot val la pena fer pagar les receptes mèdiques a cent pessetes.*

—És un tema anecdòtic. El que cal és transmetre bé la idea que ningú que no pugui no haurà de pagar. L'assistència a les persones que no poden afrontar una subsistència digna és una responsabilitat de l'estat. Per

això cal, si és necessari, que aquells que puguin contribuir en benefici dels que no poden, paguin. Crec que seria una mesura bona.

—*Una altra mesura bona seria la tan desitjada, pels empresaris, "flexibilització de plantilles"?*

—Com a empresari, sempre procur raonar al màxim aquesta qüestió. A veure, si el que volem és que hi hagi una màxima capacitat de treballar, és absolutament necessari que la contractació sigui àgil. I crec que el temps ens dona la raó, ja que ara existeixen possibilitats d'agilitat que abans no existien. Per què no ha d'existir la possibilitat que un treballador pugui fer un o dos mesos més de feina? Per què s'ha de posar l'empresari en el dilema d'acomiar o fer fix un treballador? Crec que a poc a poc s'anirà agilitant. Sempre d'acord amb tothom, negociant, sense imposar.

—*Es a dir, com diuen els sindicats, acomiadament lliure.*

—No, de cap manera. La flexibilització no significa l'acomiadament lliure. No s'ha de fer demagògia, igual que es va fer amb els anomenats contractes-escombraria. Record que deien que, si fa no fa, era introduir la possibilitat que un empresari acomiadàs un treballador perquè el seu lloc l'ocupàs el seu fill, un al-lot que cobraria 40.000 o 50.000 pessetes. On és això? No ha passat, com és lògic. Molta demagògia. Miri, com més agilitat, més facilitat per contractar i, per tant, més feina.

—*Els sindicats i part de l'esquerra política opina que això és obrir la porta a abusos empresarials.*

—Més demagògia. Cap empresari acomiada ningú si no és estrictament necessari. S'ha avançat i en aquest sentit la darrera sentència del Tribunal Suprem obre una porta. És lògic que una empresa se'n vagi en orris perquè un treballador pugui

accedir a un cobrament que, a més, li vendrà pel Fons de Garantia Salarial? No és millor salvar l'empresa i la resta de treballadors? La sentència, encara que no sigui molt clara, deixa oberta la porta a l'acomiadament per causes justificades, a fi d'evitar la fallida de l'empresa.

—*Un pacte previ d'acomiadament no és excessivament favorable a l'empresari?*

—Hem de partir d'una qüestió bàsica. Sense treballadors no hi ha activitat. Per tant, quan parlem d'agilitat demanem que una empresa pugui adequar-se a les necessitats de cada moment. No hi ha cap empresari que munti una empresa pensant com i quan acomiadarà els seus treballadors. Al contrari, el que pensa és a contractar com més gent millor. Però perquè l'empresari pugui assegurar la continuïtat de l'empresa, cal que la pugui adequar a les necessitats de la producció, que són canviants. Si això és així, no seria

"La flexibilització no significa l'acomiadament lliure. No s'ha de fer demagògia, com es va fer amb els anomenats contractes-escombraria. Com més agilitat, més facilitat per contractar i, per tant, més feina."

millor que empresari i treballador poguessin acordar prèviament les condicions? Així quedaria ben clar per a les dues parts. Ara bé, que quedi clar que aquesta fórmula s'hauria d'aplicar sempre amb totes les benediccions sindicals i dins un marc legal ample. Jo crec que així es donaria més confiança i potser es podria crear una mica més d'ocupació.

—A vostè què li suggereix el nom de Julio Anguita?

—(riu) Home... crec que és un orador brillant. M'agrada escoltar-lo... tot i que evidentment no estic d'acord amb moltes de les coses que diu. Crec que empra un excés de demagògia. Però no em cau malament, no...

—Anguita reclama sovint el compliment del precepte constitucional aquell que defineix Espanya com una economia social de mercat.

—La veritat és que no entenc què vol dir, això d'economia social de mercat. Miri, el que val, l'únic, és adequar-se cada dia més als països del nostre entorn. Espanya és un país que té condicions per situar-se entre els capdavanters d'Europa i això és el que hem de procurar aconseguir.

—Passem a un àmbit més concret: les Balears. Per què reclamen els empresaris un estatut fiscal, si aquí, diuen, som tan rics?

—L'estatut fiscal és, primer, convenient. Segon, necessari. Tercer, possible. L'estatut és una vella aspiració de l'empresariat d'aquestes illes. I és una petició lògica. Les Balears són les úniques illes europees que no tenen un tractament fiscal diferenciat. En tenen les del canal d'Anglaterra, Còrsega, les Açores, les Canàries... totes, totes en tenen un. Els territoris insulars tenen unes peculiaritats difícils i a tothom se'ls hi reconeixen, menys a nosaltres. Potser ara hi ha gent que no ho entén, però la nostra responsabilitat és exigir un tractament diferenciat per assegurar-nos el futur. El turisme i la riquesa que se'n deriva té uns quaranta anys. Què passarà d'aquí quaranta anys més? No ho sabem. Per això hem de ser previsors. Tenim l'obligació d'exigir el reconeixement que com illencs necessitam te-

—Quan es fundà la CAEB (1977), empresaris, esquerra i sindicats es veien com a monstres l'un a l'altre. Sobretot vostès, que sortien del còmode règim. —Hi havia molt de recel, perquè no teníem experiència, però que ningú no es pensí que la dictadura ens va afavorir perquè no va ser així.

sempre ha estat molt obert, però també vol reivindicar la nostra identitat.

—També els darrers anys s'han intensificat els contactes entre el món empresarial i institucional del País Valencià, Catalunya i les Balears. Com ho valora?

—No hi ha dubte que culturalment tenim molts vincles. I, també, és clar que tenim una llengua comuna i que estam molt a prop en molts aspectes. Això fa que sigui bo i desitjable establir ponts de cooperació. Aquesta cooperació serà possible i viable sempre que ningú no vulgui dominar els altres.

—Li ho demanava no tant per la qüestió cultural i lingüística com per l'econòmica. Creu que hi ha espais de cooperació atractius per a l'empresariat?

—Hi ha aspectes que ens acosten. Però hem de tenir molt present que atesa la internacionalització de l'economia i, sobretot, dins el context europeu..., no crec que tenguí gaire importància la hipotètica col·laboració entre empresaris dels Països Catalans. Ara, els esforços que es fan sempre són interessants i poden donar bons resultats.

nir. A més, diré una altra cosa: l'estatut fiscal seria un bon negoci per l'estat espanyol perquè així les Balears es podrien convertir en una plataforma interessant per a moltes grans empreses europees que podrien tenir aquí la seva seu.

—Els darrers anys la CAEB s'ha acostat molt a un sector del qual el món empresarial havia estat històricament allunyat: el cultural i el de la reivindicació. Em referesc, entre d'altres qüestions, a la seva participació en la diada per l'autogovern, organitzada per l'Obra Cultural Balear el passat 18 de maig.

—Es cert. Em sent molt orgullós d'haver-hi participat com a president de la CAEB. Nosaltres —i dic nosaltres perquè participar-hi va ser un acord pres per la junta de la CAEB— pensam que reivindicar la nostra identitat és una de les qüestions importants. Cal mantenir aquesta reivindicació, sense que això impliqui cap tipus de limitació localista. Al contrari, l'empresari illenc

